

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvar, vasarnap, december 4

Tizenegyedik évfolyam.

BISMARCK.

Az utolsó két évtized még nem adta-tott át a történelemnek, de ha egykor historiai nyugodtsággal fognak itélhetti e mozgalmas idők felett, ép úgy egyet fognak érteni abban a történetek, mint a mily köztudat ma, hogy e kornak Bismarck volt a legnagyobb embere. Egy darabokra szakadt nemzetet egy nagy egységgé tömöríteni, s aztán merész, de következtet politikával a dicsőség és hatalom oly magas polcára emelni, mint a hová Bismarck helyezte a németet, kevés halandónak juttott osztályrészt. De volna bár Bismarck magasabb emberi szempontokból ép oly kicsiny, mint a mily nagyok tartják, egyet még sem tagadhat meg tőle senki, azt t. i., hogy határtalan hálával tartozik neki nemzet. Es a nemzet képviselői összejönnek, hogy a nép óhajait tolmácsolják és száz ösmertelen nevű apró miniszterelnökök jobb sorsa van a parlamentekben, mint Bismarcknak. A szerb miniszterelnök bizonyára nem szenved annyit bánást nemzetétől, mint az előszűlt va herceg. A német lapok egy része ujjonra hirdeti, hogy a cancellár kénytelen lesz félreállni a parlament elől; a németeknek nem kell Bismarck és Bismarck nélkül pedig ma sem volna Németország.

Nem akarunk mi ítéletet mondani a német parlament és Bismarck között fengőg vitás kérdésekben, nem is volna elég tájékozottságunk hozzá; azt sem vitatjuk, hogy a német agyaglakokra állított alkotmányosság mellett, mily keveset nyom a Bismarck ellen való bármily merész agyarkodás; részünkről csak rá akarunk mutatni azon általános jelenségre, hogy valamely államférfi becsületes törekvéseinek és valódi nagyságának mennyire nem lehet mértéke a parlamenti oppositio, sőt esetleg parlamenti bukás sem. Angliának akárhány legnagyobb államférfia, köztük egy Pitt, kénytelen volt sokszor letérni a közpályáról és európa-szerte hány nagy férfival bánt mostohán a parlament, a nélkül, hogy példakért Hellas történelméhez kellene fordulnunk, s idézni a nagyokat, a kikkel szemben halálatlan volt a nép.

Homokra épít, a ki a népszerűsége támaszkodik, s hamisan ítél, a ki a népszerűség szerint mérlegeli az embereket. De a világ azért természetesen halad a maga során; minél székebbkörű azoknak látköre, a kiknek kebelében a népszerű-

A KELET TÁRCZÁJA.

PAILLERON-PREMIÈRE.

(A holnaptokoznak vigadók 3 felvonásban, írta Pailleron Ede, ford. Huszár Imre, előadott Kolozsvarán 1881. decz. 2-dikán.)

Végre valahára megérkezett sippal, dob-bal s nádi hegedűvel Le Monde ot l'on s'ennuie. Európai utjában, mert szólhatunk így, mindenütt köztetszés zaja kíséri; épen tegnap este adták Bpestben is, nem tudom hányai díkszor, s alig pár napja került szíre Bécsben is, a Stadtheaterben, honnan most a Burgba is át akarják tiltetni: otthon meg a Théâtre Françaisban annyira járja, hogy bár ép az imént panaszkodott a bérlo közönség, miszerint számára az örökös ennuie-üzetöl valóban már az unalom helyévé lett a színház, Pailleront még se pihentetik.

Tegnap aztán nálunk is színre került.

Volt egy idő, mikor a bpesti Shakspeare-előadások után el nem aludhattam, mielőtt a darabot magamban végig nem lapoztam, hogy észetörít ideológomat reconstruáljam magamnak. Nem akarom mondani, hogy városunk színházának társalgási művészete azon a niveau áll, melyen a bpestinek tragikai művészete, — az utóbbinak gyöngesége, többé-kevésbé, közös betegesége a rendes színházaknak mai nap. De elbírhat az olvasó, hogy nem is a tegnapi előadás után kíváncsi himet varni Pailleronra. Magáról az előadásról lapunk más helyén van szó, s itt ennek sikerültétől vagy nem sikerültétől elvonatkozva, koczakázatok egy-két észrevételt magára a darabra.

Pailleron és Páris: ez a két szó könnyen megfajti a hatás titkát azok előtt, kik tényleg

ség vadászott kincse elhelyezve van, annál makacsabban ragaszkodik feltételeihez és hiszen nézetei csálhatatlanságában. De hiszi, mert érzi, leginkább az élet nyomorúságos voltát, s ezért mindig okolni fogja azokat, a kiknek kezében hatalom van. Tisza Kálmán vagy bárki legyen e hatalom birtokosa, s bármily nagy legyen szellemi ereje, hazafiságának önzetlensége, mielőtt azon pontra ér, a mikor nemcsak ígér, hanem tesz is, eljátszott népszerűségének egy részét, mert hatalom van kezében. Az elégedetlenség a meglevővel csak is fejlettebb lényeknek kiváltsága, s tudvalevőleg az emberi haladás és szorgalom legfőbb rugója, ez okból a világtörténelem tanusa-ga szerint ember számára még nem lehetett olyan állapotot találni ki, midőn bár kis körben mindnyájan megelégedettek legyenek. Mi természetesebb, hogy ez elégedetlenség leginkább a hatalom birtokosai ellen fordul, s iparkodik felvegyíteni neki keserűséggel a gondot, mintha az népek milliói felett a nélkül sem volna terhes. Nincs ember, a ki előtt a kilátásban levő jövő ne volna mindig kecsgetetőbb, mint a jelen; nemzeteknél e vágyakozás még erősebb, s bármely nagy érdemekkel szemben, még egy Bismarck ellenében is tekintélyes erőben nyilvánul. Tegyük hozzá, hogy minél szegényebb valamely nemzet, e változtatási kedv még hatalmasabb.

Legszerencésebbek azon nagyságok, melyek e névre szert tehetnek a nélkül, hogy tevékeny szellemek volnának, mert nem tulajdoníthatja a közvélemény tetteik következményének a társadalom szenvedéseit. Munkás szellemek, a kiket a javítás és teremtés vágya üldöz, kikerülhetetlenül érdekeket sértenek, s a megsebzett érdekek mindennél legkiméletlenebb modora van, s a legnagyobb földi nagyság is megszenved tőle.

Az eredményeket mérlegelő historia aztán reáteszi az elhunyt sirjára a koszorut, de életében még az utca-gyerekek is joga volt a közvélemény nevében bánalmazni őt.

Vanitatum vanitas.

Az országgyűlési független-ségi pártma délen Naray Imre elnöke alatt tartott értekezleten következő törvényjavaslatok tárgyalattak:

Az állandó pénzügyi bizottság jelentése az 1882. év első negyedében viselendő közterhekéről

bet vártak tegnap este. Elégületlenekre, tudvalevőleg, mindig számolni kell. Pailleron a francia vigjátékok új nemzedékében a legfinomabbak, legszellemesebbek közé tartozik. „Szikrá”-ja kedvelt repertoire-darabunk. Páris pedig még nem szűnt meg a divat királynője lenni. S mi talán kelleltenél is későbbben bódulunk e királynő parancsoló pillantásainak. Legalább most olvasom, hogy Sardou Odette-je iránt is tett lépéseket a bpesti színház, holott erről eleve kijelentették, hogy tulong localis termék.

Kissé különösnek tünik fel nekünk ez a galománia, mi most nálunk annyira lábra kapott: Népszínházunk az opperettekkel, Nemzetünk meg a comediekkal a szó szoros értelmében importált „idegen erkölcsöket.” Nem akarunk mi olyan nyakig begombólt pruderiet, minő az angolé, ki még a Fouchambault család-ot is, csak úgy veszi fel repertoirejába, hogy a fils naturel hagyományos alakját átalakítja; de azt sem lehet elfogadnunk, hogy egyik ország társadalmi viszonyai, magyarosan mondva, sző-röstől-bőrtől ráhúztassanak egy másikéra, s hogy nálunk is oly szellemes obscevitásokkal fűszerezze még szellemi élvezinket, minő pl. Pailleronál a Lucy Bellac közti tvegházi jelenet.

Kétségtől sok élvezetet nyújt Pailleron a művelt érteklőknek. mindentől eltekintve; de színtoly érzéklől áll az is, hogy darabjából a tulajdonképeni comikai rész elpárolog előlünk. Hogy leküthessük, megizlölhessük, commentár-készítékre van szükségünk. Mert az egész darab határozott helyi érdeklő s helyi értelmű sá-tíra. Vagy ugyan hol vannak azok az aristocrata salonok, melyekben tudóskodó, fontoskodó hölgyek üzik intrikáikat, a kormány férfival szemben, társadalmi állások, tudományos és politikai hivatalok elnyerése, illetőleg érdekelteik által elnyerettessége körül? S ugyan létezhetik

és fedeztető államkiadásokról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Az értekezlet a törvényjavaslatot nem fogadja el a kormány által ebben kért indemnyit megtagadja s ellenindítványt nyújt be, és ezzel Helfy Ignác bizatott meg.

A Szerbiával kötött szerződési javaslatot a párt szintén nem fogadja el. Megállapodásának s indokainak előterjesztésére Madarász József kéretett fel.

Azután a kérvények III. és IV. sorjegy-zéke vétetett tárgyalás alá. Jobb fontos kérvény-nek, mint Fiume közjogi helyzetének végleges rendezése, a kecskeméti görög. kath. egyház kérvényének, melyben kéri, hogy anyaköny-veiket magyar nyelven vezethessék, a hadmen-tességi díjról szóló törvénynek módosítása tárgyában több megye által beadott kérvények tárgyalásakor a párt több tagja felszólal. A hadmentességi díjnak módosításáról szóló több megye által benyújtott kérvények tárgyalásánál Tur-gonyi Lajos bizatott meg határozati javaslat beadására.

Lics Gyula interpellatit jelent be a bud-gyóri vasut kiépítése érdekében. Helyeslőleg tudomásul vétetett. (O. E.)

A megyék háztartásáról szóló törvényjavaslatnak a képviselőházhoz lett beterjesztése alkalmából Pestmegyén kívül más megyék is járulnak kérelemmel a képviselő-házhoz, melyben a javaslatban meghatározott évi állandó javadalmazásuknak felelőletét kéri. Többi közt, — írja „O. E.” — Hevesmegye állandó évi javadalmazását, 91,801 ft 8 kr-ban kéri megállapíttatni, s a kiadások emelését azzal indokolja, hogy a tulajajott takarékság az ügy-menet biztonságát és folytonosságát már eddig is veszélyeztette.

A közbiztonságról Szerbiában következőket írják tegnap keleten O. E.-nek: Krückner építési vállalkozó, különben nem szám-mazásn Kragujeváczból, hol a posta és táviró épületeket építette, mult hó 23-án a kragujevá-czi járási kapitánysághoz kocsizott, hogy meg-érdemelt díját felvegye. Megérkezvén este lakásába, a kislovodai útrólben éjeltán 1 és 2 óra között a hírhedt rablófőnök Despie, az er-dők császára és két társa által megtámadtatott. Előbbi felét követelte a felvett pénznek, t. i. 1000 aranyat. A megtámadott ennyit nem ad-hatott, mert Kragujeváczból csak 70 aranyat hozott. Mialatt Despie a vállalkozó jelenlevő fe-lelőségét és két leányát vigasztalta és őket arról biztosította, hogy semmi baja sem történik, az alatt czinkostarsa Aksovitz Krücknernek balkar-ja alatt három szurást ejtett, szétvagdaltatott az alsó balkart és balkezéről levágta a gyűrűs uj-ját. Ezt látván Despie, összeszidta czinkostársát,

egyáltalában, ily kiadásu tagokból álló kör? Ha előbbi kérdéstünkre okvetlen Párisnál kell felel-nünk, az többira viszont nem lehet más felelet, mint az, hogy itt mind caricaturákkal állunk szem-ben, még pedig egyéni vonatkozásu caricaturák-kal. Érthető, hogy a kíváncsiság demona, azon-nal meghatározott személyiségeket látott ez ala-kokban s tudni vélte, miszerint a Madame Adame Julie Lambert salonja az, mi itt színpadra van bozva.

Hiába való minden hivatalos és félhivatalos czáfolat, a kíváncsiság ürdögének áldozat kell, s hogy Mme Adam esett útjába, arról sem ő, sem a neves írónő nem tehet. S aztán arról a híres szanszkritistáról, ki az apja tisztes hagy-tékával charlatankodik, arról a felléplepdelő plá-tó-szerelm apostoláról, arról a tábornokról, aki azt se tudja, mi fán terem a tragedia, ki nem vönne észre első tekintetre, hogy túlzott photog-raphiák, mikor az eredetivel jó ismerősek, sőt azt sem lehet elfogadnunk, hogy egyik ország egész beosztása egy van tervelve, hogy a torz-képezésnek jusson minél nagyobb tér: minden eredetiség, minden lelemény erre a térré van egy szóvala fentartva, tehát ép arra, mi számunk-ra, külföldi közönség számára „nem létezik.”

Midőn lelemény hiányról szólunk, azt hisz-szük, nem tesszük jogtalanul: a mesében, mint látni fogjuk, mi új sincs, az alakok mind elhasz-náltak: egy angol kisasszony, ez állandó báb, vele szemben a rendes sauvegonne Backfisch, a gondviselősszerű józan nagymama stb. stb.

A darab terve a kezdetlegességig egyse-zült: az I. felv. arra való, hogy Céran grófnő sa-lonjával megismerkedjünk, a II. felv. hogy Cé-ran grófnő salonjával bővebben, necsak szőbe-széd után, mint előbb, hanem színről színre, a tettek perczében, „munka közben” megismerked-hessünk, s a III. felv. hogy Céran grófnő salon-

megmosta és bekötözte a sebeket, friss fehérne-műbe öltöztette a sebesültet és eltávozott. Rövid idő múlva visszatérvén, az Aksovitz által ello-pott zsebsórárt és revolvert visszahozta és arra kérte a sebesültet, hogy őrizkedjék azon embo-rektől, a kik az ő nevében jönnek ide, mert svindlerok. Aksovitz a 70 aranyat magával vit-te. A harmadik rabló őrt állt és ismeretlen; va-lószínűleg Kragujeváczból való s miután meg-tudta, hogy a vállalkozó ma veszi fel pénzét, utána ment.

A krivoszcizai zavargások. Voj-novics György, a dalmát tartománygyűlés elnö-ke, a ki a képviselőházban Kattaroi-Kasztelnuo-vo községi kerületet képviseli Krivoszcizával egyült Taaffó miniszterelnöknek, Welsersheimb gróf honvédelmi miniszternek, Szlávay közös pénzügy-miniszternek és Beck báró vezérkari főnöknek e napokban igen bebátó felvilágosításokat adott a krivoszcizai eseményekről és a leghatározot-tabban tagadott a Krivoszcizában az utolsó idő-ben történt minden állítólagos zavargást. — A „Presso” valótlannak jelzi egy félhivatalos lap ama jelentését, hogy a harmadik gyalog-dandár parancsot kapott, hogy álljon utra készen; el-lenben, ha a bocchei zavargások tovább tarta-nak, a Polában levő Alemann-özred megy Dél-Dalmáciába.

A pénzügyi bizottságból.

Tárgyalatott folytatólag a culturminiszter budgetje.

Országos képtár 25,104 ft, központi me-tereologiai intézet 14,100 ft, orsz. zeneakadémia és szini tanoda 35, 250 ft, nemzeti zenede se-gélyezése 1500 ft, iparmuzeum 13,000 ft, tech-nologiai muzeum 10,000 ft-tal elfogadtatnak.

Előadók kívánta volna, hogy az iparmu-zeum és technologiai muzeum a lehetőség egye-síttessék. Trefort miniszter az egyesítést nem tartja létesíthetőnek s czélszerűtlen. Hegedűs Candid Lajos min. tanácsos megjegyzi, hogy az egyesítés lehető is és szükséges is. Ez csak pénz, idő és tér kérdése. A technologiai muzeum ezéjja, hogy az iparosokat az új fogásokra meg-tanítsa. A Wahrman által érintett 10,000 ft-tal illetőleg kijelenti, hogy az magán adakozások-ból gyűlt össze s azt tökélsíteni nem volna czéli szerit, hanem fordítottassék berendezésre, egy a hogy az Bécsben történt. Ez adomány tehát alig fog mint bevételi rovat szerepelhetni, de a zárszámolásoknál fel fog sorolattani.

Magyar művészeti szótűndij-alap 1260 ft-tal, képzőművészet céljaira 15,000 ft, képzőművészeti tár-sulat segélyezésére 4000 ft-tal elfogad-tatnak. Műemlékek. Összesen 285,714 ft. Az orsz. bizottságra előirányzott 22,200 ft füg-gőben marad.

világának általános és egyetemes felülélével is-merkedjünk meg. E terv menetét egy kis vélet-len ingere köti össze, hozzá mozgásba. Bellac tanár, a platonista, kit Damas-fils ismerhet „leg-bővebben”, az angol Lucy kisasszonytól találkat kér, de levelet Susanne, a grófnő rokona, szin-tén kézhez kapja s a grófnő fiának, Rogerének véli, ki-be titkon szerelmes.

A levélben az a tanács áll, hogy a különben meg nem nevezett hölgy migraine ürügye alatt vonuljon vissza. E pointetel végződik az első felvonás, melyben az ostor vég csattanáson ki-vül nincs egyéb esemény, mint pusztá bemuta-tása, felléptetése a játéző személyeknek. A le-vélkét a grófnő s nagynője, a hercegnő s a féltékeny ifjú gróf szintén kézhez kapják, s e-re on compagnei tünnek őrt az előszobában, hogy lássák ki fog onnan beltről, hol a társaság vo-nult, migraine kapni: kapni pedig kap először egy fiatal házaspár, ki hivatal érdekében tartó-zkodik, képmutatósokdiki itt s mind utánan felro-lópozik csokolodni, aztán Lucy, kit a féltékeny Susanne követ. E pointetel végződik a második felvonás, mely különben egy tudományos felo-lvasás s egy rögtönzött causerie segélyével van elnyújtva, amaz a szanszkritista, ezt a platói prófeszor tartja; a harmadik felolvasásra, me-lyet egy ősz „ifjú poeta” rendez, hál istennek, más terembe vonul a társaság, változatosság okáért. A harmadik felvonás az, melyben tulaj-donkép igazi drámai élet van: az üveggházban három pár surran elé felváltva, a grófnő s ho-recogné leselkedését bőven jutalmazza. Az első a fiatal házaspár, kik a dolog természete szerint is csokoloznak; a második Lucy s Bellac, kik itt a platói s nem platói szerelemlről tudomá-nyos, de gyakorlati kísérletek hián maradó ér-tekezletre gyűlnek össze, s végül az egymásra féltékenykedő Susanne s Roger, kik aztán köl-

Hirdetési díjak.

Egy négyesűg esantimóternyi tór ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hi-detéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaas) der Wollzeile 38.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasensto. és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetés fe-vételi irodája Budapestben Szervituter 8. sz.

Ügyleti díjak

garmond sora után 25 krajczár fizetendő,

Vajda-Hunyad várának fentartá-sára 10.000 ft.

Wahrmann csak 2000 forintot sza-vaz meg.

Éles Henrik nem viseltetik azon ellen-szenyvel Vajda-Hunyad vára iránt, mint Wahr-mann. Ő nem tudja, hogy mennyire szükséges a 10.000 ft, de a szolga fizetésére 400 ft-ot és előre nem látott kiadásokra 2000 ft-ot hajlan-dó megszavazni. A bizottság ezen tételre 3000 ft-ot szavaz meg.

A z óbudai amphitheatrum 10 ezer 865 ft.

Éles Henrik megjegyzi, hogy ha Vajda-Hunyad várának fentartására csak 3000 ft-ot szavazott meg a bizottság, nem látja be, hogy miért szavazna meg Ő Budának 10,000 ft-ot. A tétel függőben maradt.

Ezzel az ülés délután 2 óra 20 perczkor véget ért. Legközelebbi ülés holnap délután 6 órakor. (O. E.)

LAPSZEMLE.

A „Hon” írja: Az ellenzék nemzeti-ségi politikájának mibenlétét, melyet hazánkban foly-tatni kívánna, nem lehet egy könnyen kitudni. Megnehezíti ezt az az ellentét, mely van követe-léseiben.

Pedig hát a dolog magyarázata egyse-zen abban rejlik, hogy nálunk minden fegyvert-jónak tartanak a kormány ellenében és egyta-lában nem szégyenlik a legfurcsább következt-letéseket sem, csak hogy minden nap valami új váddal léphessenek a közönség elé.

És nem zárkoztunk el annak őszinte megjegyzésétől sem, hogy ennek az iránynak nálunk, főleg épen a mérsékelt ellenzék a me-ghonosítója a parlamentben ép úgy, mint sajto-ban. Így ennek sajtója iparkodik a lényegében jó szerződés megszavazásának kényszerítése és így az ismételt abdikáció elől egyforma kér-déshez menekülni és abban veti reménye hor-gonyát, hogy a szerződés tíz évre kötöttet, te-hát hosszabb időre, mint az Auszriával való vámszövetségünk, Ezt a mentő eszmét a „Pesti Napló” sugta meg e pártnak, mely, ugy hall-juk, ezt gürcsösen megragadta és most ehez lesz fűzve „akezioja.” Pedig e pártban van any-nyi jogász, hogy megmagyarázzák hiveiknek, hogy ez a monarchia jelenlegi szervezetében korlátlanul és minden irányban ép úgy lekötethi magát, mint korábban kötött, reánk nézve is ér-vényes szerződéseket, a melyeknél érdekeink érvényesítésére bizonyára nem volt annyí gond fordítva, mint a szerb kereskedelmi szerződés-nél, melynek Magyarországra vonatkozó előnyét nem kis mértékben emeli az, hogy a bécsi la-pok nagyon erőlyesen ostromolják azt. És arra még csakugyan nem ajánlkózt ember, hogy megmagyarázza, ha az önálló vámentület szem-

csönösen annak szerepét adják a sötétben, kire féltékenyek, mig nem... Nős minek a bóbbit mondani? Ha áll az, hogy „ha vége jó, minden jó”, ugy Pailleron műve a jó, a sikortült hatá-sával van ránk. Elő két felvonása csak szel-lomsziporkázással, szellemzőkedéssel van tel-ve, minőt a társzairók méltán irigyelhetnek s irigyelnek is: o tiradeáknak, ötleteknek csak az az egy bajuk, hogy nem otthon olvassuk őket, hanem színházban, színpadról halljuk. De a har-madik felvonás csupa élet, feszültség: elől, ke-reket gyanánt, a bosszankodó grófnő meg az ör-vendező, mert a kör hőbortosságán felül álló hercegnő, leshegyükben már egymaguk a leg-drámaibb élvezetet nyújtják areukon; aztán az elsőompolygó párok, kiket akkor kényszerit sző-rebenni az ajtónyikorgás, mikor ép legbizto-sabbban érezték magukat: az egészen a titok-zatosság ingere elevenen lüktet, s a háttér, az üveggház tropicus növényzete kábító illattal tölti el a légkört. Mily bohó szeszélylyel játszik itt Pailleron phantasiája, hogyan kombinálja, ska-tulyazza egymásba a situatiókat, hogy annál több oldalról vegye igénybe figyelmünket s an-nál farkább hatást keltsen. A hercegnővel Fi-garo kertjére emlékezteti o jelenet alatt szerző a közönséget, mintogy maga is élönken érezve a reminiscenciát s tán ép ennek vádját odává el: s o jelenetben a háttér, a titokzatossá szerel-mi rendez-vous, az esthómaly árulása minden-esetre rokon mozzanatok, csakhogy itt az üveg-ház fojtott levegője érzik, a környezetnek, a mī-leunek mesterkéltége nem tagadható.

Olyan is e mű, mint valami disznővényzet-espalier: az állvány maga gyöngé lécezet, mely-hez hozzá ne találj támaszkodni; s ha közelről figyeled a felütő bájos virágokat, észreveszed, hogy szirmaikról hiányzik a természetes virág-illat, parfüm száll feléd o behintett csináltvirá-

Melbourne 1881. — I. díj. — Ezüst érem.

Zenélő művek.

4—200 darabot játszó, expressióval vagy a nélkül. Mandolinok, Trombita, harang, Castagnett, Éghangok és Hár-fajáték stb.

Zenélő dobozok

2—16 darabot játszó; továbbá Necessairek, szivar-tartók, sveiczi házak, Fénykép albumok, Írószerek, Keztyű-dobozok, Levél-nehezékek, Virág vázák, Szivar tárczák, Dob-hán-tárczák, dolgozó asztalok, üvegek, söröspoharak, székek, stb. mind zenélők. S mint a legújabbakat és czélarányosokat ajánlja

(490) 2—4

J. Helle Ben (Schweitz)

Csak a töllem egyenesen megrendelt tárgyakról vállalok felelősséget. Képes árjegyzéket ingyen.

100 legszebb művek, 20.000 frank értékben, kerülnek t. megrendelőim között, jutalom képeni kiosztásra november hótól ápril 30-ig.

E sorshuzás
főnyereménye
esetl.
400,000 márka

Szerencse jelentés.

A
nyereményekért
jót áll
az állam.

Meghívás részvételre a hamburgi állam által biztosított nagy pénzkiosztolás nyeremény-esélyeiben,

a melyben 9 millió 100,000 márkánál több biztosan nyerhető. Ezen előnyös pénzkiosztolás, mely természetileg csak 100,000 sorsjeggyel bír; nyereményei a következők, t. i.

A legnagyobb nyeremény 400,000 márka.

Díj	250,000 márka	55 nyeremény á 5000 márka
1 nyeremény	150,000 márka	5 nyeremény á 4000 márka
1 nyeremény	100,000 márka	109 nyeremény á 3000 márka
1 nyeremény	60,000 márka	212 nyeremény á 2000 márka
1 nyeremény	50,000 márka	10 nyeremény á 1500 márka
2 nyeremény á	40,000 márka	2 nyeremény á 1200 márka
3 nyeremény á	30,000 márka	533 nyeremény á 1000 márka
1 nyeremény á	25,000 márka	1074 nyeremény á 500 márka
4 nyeremény á	20,000 márka	100 nyeremény á 300 márka
7 nyeremény á	15,000 márka	49 nyeremény á 250 márka
1 nyeremény á	12,000 márka	60 nyeremény á 200 márka
23 nyeremény á	10,000 márka	100 nyeremény á 150 márka
3 nyeremény á	8,000 márka	2915 nyeremény á 138 márka
3 nyeremény á	6,000 márka	stb. egészben 50,800 nyeremény.

és ezek kevés hó alatt 7 osztályban fognak biztosan eldőlni.

Az első nyereményhuzás hivatalosan

f. évi deczemb. hó 14 és 15-re

van megállapítva és ezen első huzásra

az egész eredeti sorsjegy ára csak 3 forint 50 kr. o. ért.

a fél eredeti sorsjegy ára csak 1 forint 75 kr. o. ért.

a negyed eredeti sorsjegy ára csak 88 kr. o. ért.

és en ezen az állam által biztosított eredeti sorsjegyeket (nem tiltott igérvényeket), az árak bérmentes beküldése mellett még a legtávolabb vidékekre is megküldöm.

A résztvevők mindegyike eredeti sorsjegye mellett megkapja töllem az állam czimerrel ellátott eredeti tervet ingyen és a huzás után a hivatalos kisorsolási listát azonnal minden felszólítás nélkül.

A nyeremények kifizetését és szétküldését egyenesen az érdekeltek kezéhez pontosan és szigorú titoktartással teljesítem.

Megrendelések egyszerűen postai utalvánnyal vagy ajánlott levélben történhetnek.

Tessék tehát a megrendelésekkel bizalmasan

id. Hekscher Samu,

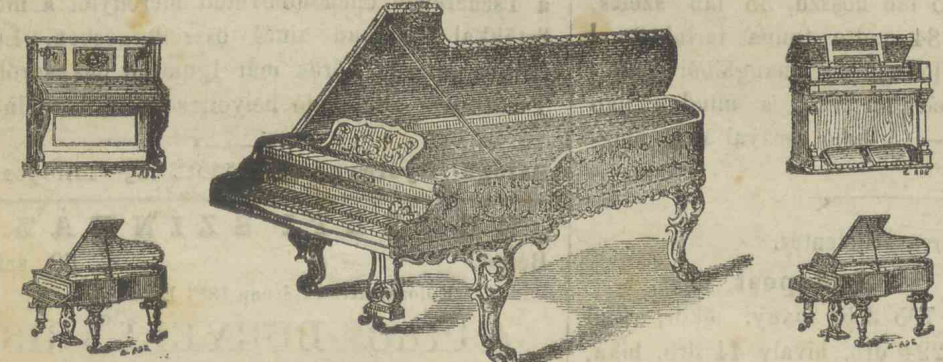
(438) 4—6 bankár és váltóirodájához Hamburgban fordulni.

Könyv- és zenemű-raktár.

Bárhol és bárki által hirdett bel- és külföldi könyv és zenemű, folyóirat és divatlap azonnal gyorsan és jutányosan kapható vagy megrendelhető néhány nap alatt.

a plébánia épületben a piacon templommal szembe.

Zongora és harmonium raktár.

Zongorák helyben bérbe is adnak.

Zongorák 100 fittól 500 frittig gyári áron kaphatók,

(33)

jótállás mellett.

58—*

Már deczember 12-dikén:

Második huzása a 3%-os

szerb fejedelmi sorsjegyeknek

1881-ik évről, drbja 100 frank aranyban.

ÉVENKINT ÖT HUZÁS

január 14., március 14., június 14., augusztus 14., november 14

MINDENKORI FŐNYEREMÉNY

ARANYBAN 100,000 FRANK

Legkisebb nyeremény 100 frank aranyban.

A nyeremények és kamatok Bécsben, Budapestben, sok vidéki fővárosban, valamint a legtöbb európai fővárosban minden levonás nélkül fizetendő.

A pontos fizetésért kezkesedik a szerb fejedelmi kormány.

A sorsjegy 3 százalék kamatot hoz aranyban

Szerb sorsjegyek készfizetésért darabja 46 ftt és 50 kr. szelvénykamat.

VÉTELJEGYEK

14 havi 3 fttos és egy 4 fttos részletben fizetendők. A vevő a csak 3 fttnyi lefizetés letétele után valamennyi nyereményre egyedül és osztatlanul jár.

A 3%-os szerb fejedelmi sorsjegyeknek november 12-én történt 1. huzásánál a 100,000, 10,000 és 4000 frkot aranyban kitevő főnyereményeket a mi váltóüzletünk által eladott sorsjegyek nyerték meg és a fizetés a legkészségesebben történt.

Legközelebbi huzások már deczember 12., január 14., s március 14-én.

E szerint három huzás a legközelebbi négy hó folyamában.

BÉCS

Wollzeile 10. és 13.

(484)

A „MERCUR”

kiadóhivatalának, váltóüzlete.

Ch. Cohn

Wollzeile 10. és 13.

3—4

Cs. kir. szab. védjegy

Páris, 1878. kitüntette

EUCALYPTUS-SZÁJ-ESZENCZIA

Az Eucalyptus-száj-eszenczia a szájbizót azonnal az és tartósan eltávolítja; a legbiztosabb óvszer fogfájás és fogszu ellen; tisztítja a beteg szobák levegőt és elevenítő illattal tölti be azokat. A oszárú Orosz kormány az Eucalyptus-száj-eszencziát, nyilvános gyógyintézetekben, fertőtlenítő szertől a torok betegségeinél használni elrendelte. 1 üveg ára 1 ftt 20 kr. Kapható az osztrák-magyar birodalom és a külföld összes jó hírnevű gyógy és illatszertáraitban.

(43)

N. B. Összes raktárainkban Dr. C. M. Faber hírneves és már 1862-ben Londonban a nagy díjermel kitüntetett, a szájj egészségügyi ápolására és a fogak ép fenntartására szolgáló kitűnő és kir. szab. Purítás szájj szappan mindig kapható. Kolozsvárt kapható Csapó Sándor üzletében.

Kéretnek azonnal megrendeléseket tenni, nehogy mint a múlt évben, ezernyi megbízásoknak, csak azért ne tehessünk eleget, mivel a későn érkezettek kivihe-tők nem lehetnek.

Nem tetsző tárgyak akadálytalanul visszavételnek, a mi szintén a legpontosabb szoliditásra mutat.

Karácsonyi
ajándék-levél
BÉCSBŐL.

Fiókraktáraink, ügynökeink nem lévén, a megbízásokat kérjük egyenesen hozzánk intézni.

Mindezen áruk véletlen vásárlás útján kerülve, nem utánrendelhetők.

A mi t. vidéki vásárlóinkhoz!

Bécses megrendelőink számtalan elismerő nyilatkozatai folytán, mint már évekket ezelőtt, úgy az idén is szükségesnek látjuk — hogy tisztelt vevőinknek alkalmat nyújthassunk, karácsonyi asztalukat az annyira kedvelt és rendkívül gazdag, eddig még nem létezett mesés olcsóságu játékosportozatokkal elláthatni — egy Játékszer-kiadást rendezni. A múlt évben az utolsó napokra felhalmozódott megrendeléseknek eleget nem tehettünk, kértünk tehát mindenkit a saját érdekében, hogy megrendeléseiket jó előre megtenni sziveskedjenek.

Füek és leánykák részére.

Csak 1 ftt 50 krért.

Valódi ára volt 3 ftt.

Egy salzburgi harangjáték. Egy szakasz katonaság dobozban. Egy babatészt. Egy színes képes könyv. Egy tánczó indiai, igen érdekes. Egy zenélő tárogató. Egy egér a csapdában, mozgatható. Egy panoráma. Egy eltörhetetlen abroncsjáték, újabb alak. Egy pár amerikai egészségi harisnya. kött. 15 drb. karácsonyi-dísz és gyertya; összesen 25 drb csak 1 ftt 50 kr.

Csak 2 ftt 50 krért.

Valódi ára volt 6 ftt 50.

Egy mozgatható kocsi Livrében. Elegans equipage két lóval. Egy pompás ostar. Egy baba, természetű. Egy tolett tűkör-állvány asztallal, polituros, valódi salon darab. Egy csodálatos szép pudli kutya, minden gyerek kedvence. Egy chinai panoráma. Egy fém főzőkályha kemény, és tüzelő helylyel. Egy zsebóra aranyozott lánczsal. Egy léghajó kedves madár énekű. Egy pompás képes könyv. Egy pompás neveléses zeneszer, mely zenéléskor egy molnár a kerekét hajtva mozgásba hoz. Egy hangversenyt játszó, hárfakísérettel. Egy meglepetési tárgy ingyen reádás 20 drb karácsonyi dísz és gyertya; összesen 34 drb csak 2 ftt 50 kr.

Csak 3 ftt 85 krért.

Valódi ára volt 12 forint.

Egy kalapács-mű működésben, bámulatos meglepetés. Egy képes könyv, vidám elbeszélésekkel a gyermek-szobából és az életből. Egy természetű, különböző állatok hangjának utánzója, szerfelett neveléses. Egy önként szaladó Velociped, célszerű hangszer, mely a legkedvesebb darabokat ismétli. Egy persely, kis takarékosok számára. Egy sveiczi építés doboz, minden hozzávaló kellekkel. Egy tombola játék 5 drb igen tréfás nyereményvel. Egy kereskedői láda árukkal, mérleggel, súlylyal, lakszobával együtt igen szép butorral, az egész egy épületet képezve. Egy hajó, az újabb hajóépítés módja szerint. Egy teljes vasut vagonok és mozdonyal a forgalomhoz berendezve. Egy nemzeti baba, izlésesen fodorított francia paraszt nő. Egy főző kemence tüzelő és kémennyel. Egy meglepetési tárgy ingyen. 30 drb karácsonyi dísz és gyertya; összesen 50 drb összesen csak 3 ftt 85 kr.

Raktáron vannak még: teljes katonai felszerelések, 1 ftt 80 kr. 2 ftt 50 kr. 3 fttől 5 fttig. Tüzeltő szerelvények 2 ftt 50 krtól 5 fttig. Ringólovak felnyergelve és eldisztve 2 ftt 50 kr. 3 ftt 50 kr. 5—10 fttig Babák bangot adók és nem adók, papa és mamát kiáltva, mozgatható és ülő; polyas baba a tejszobából iván, hajjal és mozgatható szemekkel, a legújabb divat szerint öltöztetve, fel és levetkőztethető: 20 kr. 50 kr. 1 ftt 2 kr. 2 ftt 50 kr. 3 ftt 50 kr. 5 ftt. 10—20 fttig. VARÁZS DOBOZOK 3—100 müdarabbal 80 kr. 2 ftt 3—10 fttig. Neveléses tárgyak, pikasteriak, tréfák, csak urak számára. Trefák csak hölgyek számára, 20 krtól felfelé. Csoportozatokban 2—5 fttig.

Czégítínkel számtalan szédelgő visszaél. Üzletünk az első, legnagyobb és idősebb a bécsi piacon. Küldemények utánvétel mellett vagy készpénzért. Kérjük ügyelni, a mi üzletünk:

Erste Galanterie und Spiel-Waaren-Niederlage,

(488)

Wien, Asperngasse Nr. 2, Ecke der Praterstasse (Hotel Európe.)

2—5